

Cuvântul Ardealului

2 LEI
Exemplarul

Redacția și Administrația:
ARAD, Str. Românului No. 6.
Telefon 156.

ORGAN POLITIC ȘI DE INFORMAȚII
Apare Joia și Duminică

ABONAMENTE:
Un an lei 300 — Șase luni lei 180
Trei luni lei 100
Anunțuri și reclame după tarif

2 LEI
Exemplarul

Octavian Goga

Românii din Ardeal s-au simțit și mărturisit de unul și același neam cu frații lor din principatele dunărene. Același suflet, aceleași aspirații pe ambele laturi ale Carpaților. Armonia sufletelor și sentimentelor unității noastre naționale l-au susținut, alimentat și îndrăgăstă la realizarea ideilor viziunilor și pionierii culturii românești de dincoace și dincolo de Carpați. Oamenii cu judecată clară se vor închina totdeauna în fața adevărului, că, în luptele grele seculare, ce le-a purtat ramura din Ardeal a neamului românesc pentru conservarea ființei sale etnice, — pentru limba și legea sa, — a avut sprijinul moral și material al fraților săi din vechiul regat. Am suportat aceste lupte și am biruit încurajați de marii patrioți și îndrumători ai acestui stat și știind la spate baioneta dorobanțului român.

E fapt istoric de altă parte că Ardealul și-a avut — și-l are — rolul său important, pagina sa de glorie, în evoluția culturală a neamului românesc și îndeosebi în cea a fraților noștri de peste Carpați.

Făcția culturii naționale Ardealului a aprins-o și începuturile renașterii de aici au pornit.

Când însă, ramura — de peste Carpați a neamului nostru și-a realizat unitatea — prin unirea celor două principate — și independența națională, soarele românismului a început să răsădă, să lumineze și să încălzească firmentul întregului neam — din București. Regatul român și avântul lui tineresc și respectat, deveni centrul de gravitate, spre care se îndreptau toate aspirațiile de ordin politic și cultural ale organelor nedesrobite din corpul național.

Gravând toate energiile și forțele românismului la reg de la Tisa și până la Nistru spre acest centru, se creia, prin jertfa tuturor, marea operă a unirii tuturor celor de o limbă și de o lege într'un stat național liber și independent. Neamul românesc e pus în condiții de a trăi și de a-și împlini misiunea sa istorică de sentinelă a culturii și civilizației latine la gurile Dunării.

Între energiile intelectuale ale Ardealului, cari au trezit și îndrumat conștiințele, în sufletul cărora a vibrat mai puternic și sugestiv, mai clar și profetic ideea unității noastre naționale, locul de onoare îl are — fără îndoială — d. Octavian Goga, ministrul de interne din acest guvern.

Activitatea dlui Octavian ca scriitor, publicist și politician e

una dintre cele mai valoroase contribuții, ce a dat-o Ardealul în ultimele decenii românismului integral. E unul dintre rarii noștri bărbați de stat, ale căror concepții și fapte nu izvoresc și nu se alimentează din cluburile politicienismului sectar, incapabil de adaptare la rapidul mers al evoluției sociale, ci din o înțelegere și pătrundere superioară a puizului social, a sufletului colectiv, din o convingere fermă și statornică

și totdeauna sinceră și optimistă. Făcând parte din pușcui aleși, din mica oștire a talentei crea-toare, e firesc, ca în viața noastră politică de după războiu, în epoca de mari prefaceri și de așezări statornice, dl O. Goga în ideile și acțiunile sale să nu se poată încadra în limitele înguste ale unei ideologii învechite, regionaliste și între împrejurările schimbate, pasive și negative.

În viziunea clară și profetică

a viitorului superioară sa intelectualitate creiaza o nouă ideologie a exigențelor noastre politice și sociale, deschide orizonturi mai largi, trezește conștiințele la o luptă mai reală a îndatoririlor patriotice și îndrumă energiile naționale spre opera constructivă, ce o reclamă nouie condiții de viață ale neamului românesc întregit.

Superioritatea intelectuală și organizația socială politică, la baza

căreia stau idei mai avansate și'n aplicarea lor mai rodnice și fericoare, au putere atractivă și pornesc curente sociale. Aceste legi firești, și nu altor motive, se poate atribui faptul colaborării partidului național român din Ardeal, reînviat și adus la posturile lui tradiționale și adevărate prin dl V. Goldiș, cu dl O. Goga și partidul poporului din care face parte.

b.

Ultimul interview al lui Panait Istrati

Conjudețeanul nostru, publicistul Isaia Tolan, publică în numărul de ieri al ziarului "Cuvântul" un articol cu prețioase date asupra ultimului interview al scriitorului Panait Istrati, interview acordat corespondentului oficiosului zionist "Uikelet" din Cluj. Autorul haiducilor a spus printre altele:

"Cunosc mai bine situația din România, deși n'am mai fost pe-acolo demult. În România, și în Balcani situația este îngrozitoare, dar cauza ei principală, sau poate singura, sunt guvernele. Poporul nu-i antisemit, ci numai aventurierii erijați în conducători ai lui.

"Nu fac profeții și nu vorbesc despre curentul politic sau economic care ar scăpa lumea de această primejdie. După mine antisemitismul nu se va putea curma decât dacă popoarele marilor națiuni se vor uni ca să deie directive guvernelor balcanice și guvernelor apropiate politicește de acestea".

Înțelegem perfect atunci de ce "Alianța Israelită din Geneva" l-a invitat tocmai pe acest român renegat, a fine o conferință la Ateneul genevez.

Nu-l mai înțelegem însă pe dl P. Istrati! Cu ocazia recentei sale vizite la București, s'a plâns că autoritățile i-au interzis accesul pe stradele Capitalei și se mira de acest abuz! Noi nu credem că dl Panait Istrati să fie așa de balcanic, să nu priceapă că faptul nu era un abuz, ci o prea mare atenție, din partea acestor autorități, ca nu cumva cei mahniiți de atâtea antio-mănim al dsa-e să nu-i aplice lecția binemeritată, de care suntem încredințați că nu va scăpa, cu a doua venire.

Bănuiam că lecția dela București i-a deschis capul și l-a făcut să înțeleagă că aici în țara românească, internaționalismul n'are ce căuta, atâtea timp cât marea majoritate a populației, știe că avem un trecut istoric și că recăstigare a actualelor granițe ne-e cerut jertfa atâtor mii și sute de tați și frați de ai noștri.

Ultimul interview al scriitorului Panait Istrati nu are alt dar decât acela de a deschide o rană, pe care o credeam vindicată și mărturisim cinstit că ne doare.

—an—

Instantaneu dela Adunarea Națională din Sibiu

2 Mai 1926

În ciuda bărfitorilor de cafenele, cari au căutat să denatureze adevărul și să scada măreția manifestăției acelei mulțimi de săteni, intelectuali și meseriași ce au venit din toate unghiurile Ardealului, Banatului, Maramureșului, Crișanei și Sămarului să-și spună cuvântul lor de aprobare, pentru acțiunea de desamortire și de reînviere, întreprinsă de Tribunalul lor: Vasile Goldiș, iar pe de altă parte să pecetluiască pe vechie sterila procedare de inacțiune de ani de zile a celor ce s'au prăbușit prin păcatele lor, — ca o spulberare a tuturor infamiei debitate pe seama congresului ținut la 2 Mai 1926, dăm o reproducere exactă a evenimentalei adunări, așa cum a prins-o aparatul.

Și înaintea adevărului sfânt, credem, că de data aceasta se vor închina și cei mai înverșunați adversari dacă mai au un pic de bun-

simț.

Or cât s'ar încumeta mameștrii minciunii să reducă din importanța sa istorică congresul dela Sibiu, el rămâne fără nici o discuție cel mai mare eveniment politic al Ardealului după unire și această mare adunare națională, unde s'au adunat cu mic cu mare zeci de mii de caractere ce nu mai puteau suporta bolnăvicioasa atitudine a celor ce se încumetau a crede că vor ținea la infint poporul să se irosească depe urma nechibzuitei lor politici, — va străluci în istoria popo-

rului român alături de Adunarea dela Alba Iulia și alături le aceea depe Câmpia Libertății dela 1848.

Mocneau de mult suferințele ce-i adusesse pe bieții oameni la saturație, așa că, atunci, când s'au găsit bărbații cari să rupă odată cu pasivitatea în care erau înmănușiți fără voia lor, — de către aceia cari în șubrezenia raționamentelor lor se socoteau dictatorii Ardealului și năzuiau s'ajungă ca atare, chiar și ai României întregite — mulțimea sătulă de îndurări a salutat cu toată bucuria

Si atunci, unde e "trădarea" ce o trâmbează naufragiații.

Trădare e numai atunci când ții poporul înglodat — cum l-a ținut domnul Maniu ani dearându-l — și nu când îl smulgi din amorțeala și desnădejdea în cari îl aruncase încapățanata politică dusă de d. Maniu și când îi redai poporului libertatea să ia parte și el la viața statului, ca să muncească contribuind la înălțarea sa și a neamului.

Citiți și răspândiți
"Cuvântul Ardealului"

Curajul răspunderii

Autorul celor două foiletoane "Literatura Psihologică" a atins, în cadrele acestei expunerii, o chestiune de ordin pur moral și anume acela al curajului răspunderii. A afirmat dsa că: "Baza morală sociologică nefiind indicată printr-un "ce", ca forță, luăm contact în mod indirect, cu procese și acțiuni similare create prin și de către noi, în societatea lipsită de curajul răspunderii." Această afirmație mi se pare din domeniul sugestiei, ca de altfel, toată expunerea celor două foiletoane.

Curajul răspunderii nu este un clișeu, definitiv fixat în psihologia individului, și acest fenomen pare mai mult un verdict al creierului, fără a se

consulta senbilitatea propriu zisă a individului, adică inima.

Cu alte cuvinte, un proces câștigat prin înșelarea bunei credințe. În acest caz, mai poate acest fenomen a fi denumit curaj, și încă acela al răspunderii?

Față de ipoteza mai sus pusă, cred că nu. Aceste două cuvinte — unul legat de celălalt — formează un retorism, procesul nașterii fenomenului, cunoscut sub această denumire, nefiind rezultatul unei reacțiuni cu atomi și molecule fixate în anumite celule.

A lua contact indirect cu anumite acțiuni similare nouă, din punct de vedere sociologic, înseamnă a ne pune

singuri în situații false, deoarece nici autorul — fie el de cea mai perfectă culoare psihologică — nu va avea autoritatea supremei moralități, pentru a putea da verdicte de casatie.

Totul nu este altceva decât un anumit fel de a vedea și rostul literaturii ar trebui să fie tocmai acela de a creia și fixa adevărata morală.

Fixându-se morală, curajul răspunderii va lua aspectul unei acțiuni pozitive, acest curaj putând a fi taxat ca un act eroic. Individul — în momentul săvârșirii acestui act — (vorbim de săvârșirea lui în zilele de azi) nu poate fi privit cu un "ce" perfect moral, căci atare teză nesustenută numai pe considerente și sugestii, o inversare a ei, face din acest curaj o acțiune negativă. Săta deci curajul răs-

punderii adus pe aceeași treptă cu lășitatea.

Dacă omul secolului XX, cu savanți de competență indiscutabilă, lansează numai teorii — ce poate fi mai ușor de combătut ca o teorie: rod al unei simple sugestii! — hotărât că îi este sortit a rătași încă multă vreme în hotarele sugestiei.

Că ochiul este organul reproducerei a tot ce ne s'a în față, nu este o sugestie, ci o realitate; pe când afirmația că un act psihologic — de pildă curajul răspunderii — s-ar datoră uneia, sau unor anumite molecule celebrare, este o simplă sugestie. Henri Bergson ajunge, abia, la concluzia că singura funcțiune a gândirii căreia i s'a putut acorda un loc definitiv în creier este memoria — rezu-

mată, anume, numai la memoria cuvintelor.

Acțiunea curajului răspunderii nu poate fi în nici un caz, rezultatul reacțiilor dintre anumite molecule de nuanță dimerită. Această acțiune, când se săvârșește, chiar expresia figurei nu este aceeași ca în urma altor acțiuni similare, cum de pildă durerea, bucuria, etc. Actul psihic, care nu se exteriorizează cu anumite particularități din ordin fiziologic — particularități întotdeauna bine definite — nu poate primi un anumit termen, pentru gruparea lui în lumea reală; deoarece în acest caz actul ar fi scos definitiv din lumea sugestiei.

Or când am spus mai sus că singura funcțiune căreia i s'a putut stabili — și aceeașă

teorie poate fi ușor răsturnată — un loc în creier, cum putem susține că actul curajului răspunderii, este un "ce" de o rea morală.

Că acest curaj al răspunderii este necesar anumitelor scopuri — crezute morale — ale zilelor noastre, asta nu rezultă că evoluția gândirii a ajuns apogeul. Este o simplă necesitate, pentru crearea presupusei morale și nimic mai mult; ea este un perfect act moral, afirmația o exclude acțiunea acestui curaj, în anumite ipoteze și vom discuta-o pe cea mai eloquentă.

Imi vine în minte sinuciderea prințului Nicolae Ghica-Comăneșii, sinucidere care dupăcum se știe, s-a petrecut în urma dezastrului Băncii Națiunii. Ziarele au înregistrat știrea cu diferite comentarii

Dela adunarea generală a notarilor din jud. Arad

Sărbătorirea dlui Vasile Boneu, președintelui reuniunii. — O delegație care va solicita guvernului dreptul de-a fi reprezentată și notarii în parlament.

Reuniunea din județul Arad și-a ținut în ziua de 5 Mai, cor, prima adunare generală din acest an.

Prezidată de către dl prefect al județului Arad: Vasile Boneu — președintele aceleiași reuniuni — s'au discutat lucruri frumoase și bune nu numai pentru breșla notarială, dar și de interes obștesc.

Cuvintele frumoase și cumpănite ale dlui președinte: Vasile Boneu — prefectul județului Arad — au fost primite cu deosebit entuziasm din partea celor peste 80 de notari, cari erau de față.

Cuvintele dlui Boneu

„Vin între voi, nu ca prefect al județului, ci — fiind președintele vostru; vin ca coleg și vin ca prieten” — a spus dl Vasile Boneu, și din fiecare cuvânt spus, notarii s'au convins și mai mult de dragostea, ce le-o poartă acest om, cu care — dacă notarii se mândresc, pentru că le este președinte — și mai mult se pot mândri și se mândresc locuitorii județului, știindu-l la conducerea treburilor lor.

După ce dl președinte a arătat — în cuvinte bine gândite — situația reuniunii și motivele pentru cari — în trecut, reuniunea nu a putut să-și țină adunările la intervale atât de mari, — a luat cuvântul vicepreședintele reuniunii: notarul din Rovine, care în scurte cuvinte dar bine simțite — după ce a salutat pe dl Alexandru Buha președintele uniunii generale a notarilor din România, venit dela Lugoj — a arătat unele dintre durerile acestor slujbași, obidiți și disconsiderați de o lume întreagă:

„Și totuși avem o satisfacție, — a spus notarul din Rovine — președintele nostru este astăzi și prefectul nostru și dacă este în acest scaun — înseamnă, că, s'a ridicat prin puterile proprii din modestul notar județean — din treaptă în treaptă — până la scaunul de prefect al județului Arad.

„Satisfacția noastră este cu atât mai mare întrucât, cu toți îl cunoaștem pe dl prefect Boneu, că în todeauna a fost și ne-a rămas: sfătuitoare, sprijinitor și prietenul nostru.”

Manifestarea atât de sinceră și caldă, făcută de notari președintelui lor: dl Vasile Boneu, a fost o adevărată sărbătoare pentru președinte cât și pentru notari. — Legați sufletește de aceleiași nevoi și aceleiași bucurii — când le-au avut bucuriile! și-au dat drumul suferințelor, spunându-și fără înconjur — într-o atmosferă de adevărată frăție — toate necazurile și împărțindu-și gândurile de viitor, într-o îndreptare a relor ce le împiedică progresul.

La un moment dat, sala nu mai era decât un ecou formidabil al aplauzelor și strigătelor de: „Traiască președintele nostru, traiască Vasile Boneu!”

Trecând la altă ordine de idei, notarul dela Rovine, vorbind despre necesitatea reprezentării corpului notarial în parlamentul țării, a arătat și munca efectivă ce ar putea-o depune un notar în statul țării, în interesul breslei

sale și mai cu seamă în interesul obștesc. Dacă toate ramurile de viață își au reprezentanții lor în parlament, ar fi bine, ca și notarii să nu fie disconsiderați, și să li se acorde dreptul acesta.

„Noi nu facem politică — a spus notarul din Rovine — nu am făcut și nu trebuie să facem, admițând chiar că ne avem convingerile noastre politice. Relațiunea între notar și cumpănă este relațiunea dintre soldat și căpitan, — ori făcând această distincțiune, ordinul primit se execută și nu se discută. Nu se discută, ci se respectă — chiar în afară de convingerile personale. Sunt însă, în această țară 8000 de notari și de acești oameni — fără de cari satele noastre sunt moarte, fără de cari nu se poate face nimic în administrația țării — trebuie să se țină seama, întrucât sunt și ei tot oameni ca ori și care alții și au și ei un suflet și un dram de judecată.”

Constituirea delegației.

În aprobări unanime, adunarea generală a hotărât, că o delegațiune de cinci notari, condusă de către dl Al. Buha președintele uniunii notarilor din țară, să plece imediat la București, pentru a solicita în acest senz pe dl ministru de Interne.

Cuvântarea președintelui uniunii generale.

Luând cuvântul și bătrânul președinte al uniunii notarilor din întreaga țară: dl Alexandru Buha, dsa a arătat în grațiu cuvinte al băneșanului, ce s'a lucrat, ce s'a făcut și ce ar trebui să se mai facă.

„Cunoșc greutățile — a spus dl Buha — cu cari am luptat și cu cari luptăm și astăzi: cunoșc foarte bine greutățile, pe cari le-ați avut în acest județ, chiar, dar cine știe, poate este vina noastră și poate va fi și a altora, cari ne-au stat crucii în drumul mare și ne-au zădăruit drumul spre lumină, — va trebui însă să trecem peste ori ce stăvilar, căci — slujbași credincioși ai țării fost-am și suntem și astăzi, dupăcum vom și rămâne, dar bătând mereu la ușa celor ce ne cărmuiesc, va trebui să ni se deschidă, dacă nu deodată — dar încetul cu încetul — și va răsări și pentru noi mult așteptata zi luminoasă.”

Așa a grăit bătrânul președinte albit de ani, dar cu suflet tânăr și plin de entuziasm pentru înflorirea administrației românești.

Adunarea a luat sfârșit la ora 14. În urmă a fost o masă comună, care a fost cinstită de prezența aceluiași prefect și toți domniile preoți din județul Arad.

A fost o zi de dragoste și de prietenie, când prefectul județului nu s'a rușinat a sta alături de notarii săi, iar pretorul a vorbit cu notarul nu numai despre tablouri, „conserieri” și date statistice. A fost ziua, pe care notarii ab simțeau o vor regreta, ziua, când scris le-a fost muncitorilor neobosiți pe ogorul administrației românești, să plece spre cinin cu sufletul întinerit și plin de avântul unei munci mai mănoase — pentru un viitor mai senin.

Spectator.

și acest fapt a dat loc unei discuții, rezumată în această întrebare: „A fost Ghica-Comănești un laș, sau un erou?”

Rezultatul a fost: cam tot atâtea afirmații pentru una din aceste două ipoteze, cași pentru cealaltă.

La acest caz singura teorie care ar fi aplicabilă, ar fi aceea a relativității, luată în funcție de anumite considerente.

Dar să revin. Sinuciderea este ea o lașitate, deci un fapt imoral? Cred că nu, căci în momentul săvârșirii acestei acțiuni, individul trebuie să-și dea perfect seama, că din acel moment, înaintea lui nu se mai deschide nici un drum.

Vor afirma unii că învâluit complet de renunțarea la ceea ce știe bine că este, speră că această renunțare îi va fi

răspălită cu realizarea vieții veșnice, în nici un caz mai rea ca aceea cari i-a fost sortită să o ducă aci pe pământ. Afirmația aceasta poate fi adaptabilă la cazurile indivizilor incuși și în nici un caz la cei cari nu mai cred în nemurirea anumitor molecule existente în corp, în timpul vieții.

Or când majoritatea acestor indivizi își slăvesc zilele pământești cu deplină convingere că momentul acestui sfârșit îl aruncă în „nimic”, mai poate fi taxat acest act ca o lașitate?

Iată deci că moralitatea fiind legată de circumstanțe, nu poate fi îngrădită cu anumite indicații reale, pentru că nu i se cunoște straturile pe care ar trebui să fie ridicată, aducând-o astfel într-o lumină reală. V. T.

Sinodul Eparhiei Aradului

Continuarea cuvântării P. S. Sale Episcopului Grigorie

Mă pot mândri că preoțimea a înțeles apelul ce l-am făcut în August 1925 pentru înființarea fondului de propagandă, care crește vertiginos. Ațutarea s'au atășat la muncă intelectuală din cler și mă pot mândri că doi fii ai Bănatului au donat câte zece mii lei la fond, iar prefecturile din Arad și Timișoara ni-au sprijinit căduros. Astfel am ajuns ca astăzi să putem da poporului brașuri gratuite din fondul, cu care susținem bibliotecă „Creștinul Ortodox.” Din această bibliotecă au apărut peste 100 mii exemplare și e bine când poți lăuda aici pe autorii brașurilor, cari la apelul meu și-au pus cu inimă curată serviciile lor la dispoziția bisericii.

Una din preocupările noastre de căpelenie este cercetarea credincioșilor. În timp de șapte luni am cercetat 50 parohii, despre ceea ce prezentăm raport separat.

Fapt îmbucurător este că credincioșii în tot locul m-au chemat să le sfîșiesc bisericile noi și cele renovate. În timp de 7 luni am sfîșit personal 13 biserici, pentru cari administrația a arătat cel mai mare interes. Țin să fac amintire specială de generozitatea prefecturii județului Timiș-Torontal, care în anul trecut a dat peste 9 milioane pentru zidiri de biserici.

P. S. S. Episcopul Grigorie Gh. Comșa al Aradului

În același timp însă aș dori ca inima mea să fie și mai plină de bucurie văzând cercetate bisericile mai ales de intelectuali. Nu știu ce se petrece în inima unui om, care nu cercetează biserica, dar știu totuși că mare răspundere au ceie nu o cercetează.

Asupra lor cade păcatul răcirii minilor plâpânde, cari nu văd pilda părinților, fie ei advocari, fie chiar preoți, ingineri, profesori, funcționari, comercianți, industriali sau plugari. Priviți la sinagoga fixite, priviți, capștile sectarilor!!

Priviți icoana din trecut a intelectualului român!! El era totdeauna la biserică. De aceea apelăm la intelectualii satelor. Invățători, secretari comunali și alții, să meargă la biserică. Invităm călătorii orașelor să-și arate dragostea către biserică. E un lucru posibil acesta. Avem pilda dlui Lazar Paicu, mare proprietar din Pancota, care a reparat biserica de acolo pe propria sa cheltuială, jertfind suma de aproape un milion lei.

Prea cucernici Părinți, Domnilor Deputați, Am căutat să închei un front unic, față de primejdia sectară și pot spune că acel front s'a în-

Cazurile ni se aduc la cunoștință din zi în zi mai numeroase și ne mirăm că încetarea unor astfel de abuzuri nu devine un fapt împlinit, iar autorii lor, trimiși de unde au venit.

Nu cred autoritățile noastre, că această situație nu mai poate

dăinui și că, trebuie pusă la punct? Noi ne-am spus numai primul cuvânt.

chegat din conștiința preoțimii și credincioșilor. Avem multe cazuri de reveniri la vechea credință și mărturisiri că alunecările s'au făcut din interese materiale. Văzând acțiunea noastră prin brașuri și predici s'a înțeles propaganda sectară, dar ea nu mai prinde și o spunem ca semn bun, că de un an și mai bine nu se mai fac treceri la baptism. Despre problema sectară veți binevoi a lua informații din raportul asupra misiunilor. Aici sunt dator a grăi cu glas înalt și apăsător ca să mă audă întreaga biserică ortodoxă română, că nu stigmatizând și timbrând ca răciți, vom combate pe baptiști, ci ducând o viață după credința ortodoxă ce o mărturisim. Apelez aici mai ales la apostolatul laicilor și îi rog să nu uite că dacă cel din urmă pantofar și țărăn baptist are Sf. Scriptură, cu atât mai mare cinste este să găsim Sf. Scriptură în familiile ortodoxe, începând dela intelectuali. Avem intelectuali, cari citesc bunăoară: Istoria lui Hristos de Papini, dar trebuie să aibă toți în casele lor Sf. Scriptură.

Trebuie să pomenesc la acest loc de răvna cu care fostul nostru misionar, părintele Dr. Gheorghe Ciuhandru, s'a străduit a reface situația pe urma pierderilor suferite în trecut prin propaganda catolică

ne lăuda. E timpul să ne deprindem în virtutea cumpărtării și alcoolismul va cădea, e timpul să ajutăm pe cei săraci, făcând în fiecare parohie un fond al săracilor, la care cei cu dare de mână să-și lase, chiar averea lor pentru caz de moarte. Bani dați pe lux să se dea instituțiilor bisericești; în parohii să se înființeze sfaturi moralizatoare, spre a îndemna pe oameni să nu facă divoșuri curate și să nu trăiească în concubinaj.

Cât de frumos zice poetul Vla-huța:

„Bine e să știi la moarte, că o dungă
C'ai săpat la zidul nopții — c'ai muna-
Din al creșterii sbucium, ca pe-un dia-
Urma fi-va-ți cunoscută pe unde t'ei
Ș'o scântee 'n alergare-e o rază...
Dulce i să-ți o știi la fundul vieții pline
[de durere.”

Nimic nu este mai scriitor și mai sublim ca și ideea creștină ortodoxă, pe care avem datorită să o facem realitate. În scopul acesta am pus în fruntea Sf. mănăstiri Hodoș Bodrog pe P. C. arhimandrit Policarp Morușca. Am încercat și deschiderea unei școli monahale acolo, iar acum ne ocupăm de ideea unei școli de cântăreți. Ne gândim la o acțiune de colportaj, la trimiterea preoților mai distinși să predice printre sectari și împotriva defectelor morale.

Peste tot ne vom năzui ca aceea ce am putut face în cele zece luni de episcopat de până acum, cu ajutorul lui Dumnezeu să facem de azi înainte. Multumesc Venerabilului Consistor Eparhial și membrilor Venerabilului Sinod Eparhial pentru încrederea neafărașă de care m'au învrednicit în muncă mea spre binele poporului. Multumesc preoților mei iubiti și iubitelui meu popor drept, credincios de cărturari și țărani că au întâmpinat cu dragoste pastorelele ce li-am trimis până acum și că atât de cu drag au ascultat glasul arhierului lor.

Aceasta este, Domnilor Deputați și Prea cucernici Frați, în tră-sături generale, situația eparhiei noastre până în clipa de față. În cadrul acesta am căutat a pune rapoartele speciale ale singuraticelor senate consistoriale, ale plenului și ale misionarului eparhial.

Din cele expuse puteți vedea, Domnilor Deputați și Prea Cucernici Frați, că preoțimea noastră în toată activitatea ei desinteresată nu este o cantitate neglijabilă, ci un factor primitor de sprijin din toate părțile când se pune. Trebuie numai ca în orice muncă a sa să fie călăuzită de cel mai înalt spirit de organizare. Ce clădește un preot, ajută și pentru încurajarea celui din altă parohie, iar în schimb cea mai mică scădere aduce atingere întregii tagme preoțești.

Cu încredere, cu optimism putem privi spre viitorul eparhiei și în genere al bisericii noastre dacă vom socoti că prin muncă ne-făărită și astăzi putem săvârși minuni; era minune ca un apostol umbra pe apă, era minune spăturarea mușumii în pustie, dar minune este și aducerea oricărui suflet păcătos de azi la Mântuitorul.

După toate acestea țin să amintesc două evenimente bisericești, cari trec peste cadrul eparhiei:

1. Prăznuirea de 1686 ani dela sinodul din Nicea. Împreună cu o delegațiune consistorială am participat personal la serbările dela Iași din 11 Oct. 1925.

2. Deasemeni am participat și la actul investirii celui dintă Patriarh al bisericii noastre ortodoxe române, Prea Fericitul Părinte Dr. Miron Cristea.

Scopul suprem al întregii activități a eparhiei noastre trebuie deci să fie încadrarea ei în muncă comună ce trebuie să se desfășoare în toate eparhiile surori. Aceasta se cere fiindcă cu toții împreună suntem „zidiți pe temelii Apostolilor și a proorocilor, fiind piatra cea din capul unghiului însuși: Isus Hristos.” (Efes. 2 v. 20.)

Încredere împrumutată, sinceritate, iubire reciprocă ne trebuie și nu va înceta să se arate ziua când toți vom fi îmbrăcați în toate armele lui Dumnezeu spre a putea sta împotriva în ziua cea rea tuturor încercărilor ce ar veni asupra noastră. Toți ne vom adăpa atunci din apa vieții vecinice.

Cu această nădejde sunt vesel a declara deschisă actuala sesiune a adunării noastre eparhiale.

Traiască Biserica Ortodoxă Română!

Traiască Dinastia Română!

Traiască România!

Cuvântarea dlui dr. Cosma

Luând cuvântul deputatul sinodal, dl dr. Aurel Cosma, fost ministru, dsa a asigurat pe P. S. Sa de tot concursul clerului și mirenilor, — cari laolaltă formează biserica vie, — întru realizarea mărețului program enunțat în cuvântarea de deschidere a P. S. Sale; luptând împreună la menținerea înaltului nivel ce se cere unei biserici de stat.

După urarea de: mulți ani fericitei P. S. Sale Episcopului, — când întreaga asistență a isbucuit în urale dovedind neasemuita dragoste și devotamentul ce întregim pentru P. S. Sa Episcopul dr. Grigorie Gh. Comșa, s'a procedat conform prevederilor regulamentului legii și constatându-se prezența celor 45 deputați sinodali, înaltul prezidiu a declarat sinodul deschis, desemnând de secretar al ședinței pe dl dir. Dimitrie Boariu.

La propunerea P. S. Sale, s'a trimis o telegramă de înalt omgiu M. S. Regelui.

După ce s'au rezolvat toate cererile de concedii ale mai multor deputați sinodali, împiedecați de difetite cauze a lua parte la ședințele Sinodului pe urmă, s'a procedat la completarea comisiei și s'au împărțit lucrările pe comisii, iar ordinea de zi a primei ședinți satisfăcându-se complet, s'a fixat a doua ședință pe Luni 3 Mai la ora 10 a. m.

La propunerea P. S. Sale, s'a trimis o telegramă de înalt omgiu M. S. Regelui.

După ce s'au rezolvat toate cererile de concedii ale mai multor deputați sinodali, împiedecați de difetite cauze a lua parte la ședințele Sinodului pe urmă, s'a procedat la completarea comisiei și s'au împărțit lucrările pe comisii, iar ordinea de zi a primei ședinți satisfăcându-se complet, s'a fixat a doua ședință pe Luni 3 Mai la ora 10 a. m.

Ziua II-a

Sedința de Luni dimineața

În ședința de Luni dimineața după verificarea procesului-verbal dresat în ședința anterioară, zi după ce s'au completat locurile din comisii ale deputaților absenți dl dr. Teodor Babuța, raportorul comisiei bisericești, a citit raportul general al Consiliului Eparhial Arad — ca secție ad-tivă — despre activitatea desvoltată pe anul 1925.

În chestia concubinajurilor.

Aceiași comisiune, deliberând asupra modalităților che-mate să pue capăt concubinajurilor, ce se înmulțesc în mod îngrijorător, a prezentat următoarea propunere: să se facă un demers pe lângă prefecturile de județ din teritoriile eparhiei, ca acolo, unde se încasează și astăzi diferite taxe la încheierea căsătoriilor civile, la nașteri sau moarte aceste taxe să fie desființate.

Deasemeni s'a mai propus, ca să se intervină pe lângă guvern, ca să nu se mai taie pensia văduvelor de război în caz de recăsătorire, deoarece această măsură contribuie și ea la înmulțirea cazurilor de concubinaj; văduvele preferind concubinajul dar cu penzie în locul mariajului, care atrage după sine și pierderea pensiei.

Mai departe, s'au mai cerut măsuri severe pentru prevenirea concubinajurilor nelegiuite între persoanele cari n'au atins vârsta fixată în legea matrimonială.

Despre membrii adunării parohiale

Potrivit dispozițiilor din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române raportorul aceluiași comisii a propus, ca, în lista membrilor adunării parohiale, să nu fie înscrși bărbați, cari nu cercetează regulat sfânta

Sinodul Eparhiei Aradului

(Continuare de pe pagina 2)

bisericească și nu se împărțesc, cel puțin odată pe an, cu Sfintele Taine.

In chestia școlilor confesionale

Asemeni s'a cerut a se interveni pe lângă guvern, pentru recunoașterea dreptului de proprietate al comunelor bisericești asupra edificiilor școlare confesionale statisticate. În cazul că guvernul s'ar opune recedării școlilor, comunele s'ar despăgubi, iar din banii încasați s'ar construiască noi școli ori case parohiale și în acest scop, s'ar cerea dela guvern materialul lemnos necesar construcțiilor, gratuit, din pădurile Statului.

Situația preoților

În comunele, unde preotul nu are sesie parohială, s'a i-se majorizează salariul de bani și de gradație cu 80%, iar acela dela Siat cu 20%.

Absolvenții de teologie, cari în curs de 3 ani nu ocupă parohia sau altă funcție bisericească s'ar supuși la un nou examen de calificare. Deasemenea și pentru preoții, cari, odată ieșiți din serviciul bisericești, ocupă vre-o funcție de stat, și doresc să reintre în slujba bisericești.

Hotărârile Sinodului

Sinodul eparhial luând în discuție raportul general al Consiliului eparhial a discutat asupra propunerilor comisiei bisericești și a invitat venerabilul consiliu eparhial, să reînvie îndatorirea preoției de-a face educație religioasă candidaților la căsătorie în intervalul dela înscrierea declarațiilor până la eununie, cu scopul de-a împiedica încheierea ușurată a căsătoriilor și a preveni astfel dese divorțuri.

Preotul, care îndeplinește slujba sfintei cununii va cere părții, care nu aparține jurisdicției sale, certificat de catehizare dela preotul său.

Referitor la noul examen de calificare Sinodul hotărăște, că cei vizați vor trebui să depună numai un examen canonic.

La propunerea comisiei Sinodul eparhial ia cunoștință despre vizitele canonice făcute credincioșilor de către P. S. S. Episcopul Grigorie, exprimându-și totodată recunoștința și mulțumirile sale.

Sinodul hotărăște mai departe ridicarea Institutului Teologic la rangul de Academie, în mod provizoriu, urmând ca rezultatele obținute să fie examinate în viitoarea sesiune a adunării eparhiale.

Sedința de după amiază

În continuare după amiază, raportul comisiei organizatoare a citit raportul general al consiliului eparhial plenar pe anul 1925. În acest raport se face amintire despre alegerea, confirmarea, stăruirea și instalarea P. S. Sale Părintelui Episcop Eparhial.

Adunarea eparhială ia cu bucurie act despre aceasta, urând P. S. Sale Episcopului dr. Grigorie Gh. Comșa al Aradului mulți ani și depline puteri sufletești și trupești pentru realizarea programului de apostolat, cu care a venit în fruntea eparhiei.

Diferite profuneri și aprobări

La propunerea consiliului eparhial s'a aprobat înființarea de protopopiate noi în comunele: Gurahonț, Birchis și Balint.

În cursul desbaterilor, dl deputat dr. Ioan Jucu cerând ca comuna Răchita, considerând situația ei administrativă și geografică, să nu fie atașată noului protopopiat din Birchis, ci lăsată protopopiatului din Balint, cererea s'a aprobat.

La propunerea dlui Stefan Cioroian comuna Săcusigiu este lăsată pendintă de protopopiatul B. Comloș.

S'au mai discutat și aprobat, cu unele modificări de detalii: statutele fondului de pensie al funcționarilor consistoriali; statutele fondului preoțesc; regulamentul pentru afacerile interne ale tipografiei și librăriei diecezană; regulamentul pentru administrarea fondului de burse al Episcopului Ioan I. Papp și regulamentul de administrarea fondului de burse „St. Mănaștire Hodoș-Bodrog”.

Ziua III-a

Sedința de Marți dimineața.

Membrii consistoriali aleși

După verificarea proceselor verbale ale ședințelor de Luni, s'a procedat la alegerea membrilor în consistoriul spiritual eparhial și mitropolitan. Au fost aleși de membri în Consistoriul spiritual eparhial dñii: dr. Nicolae Popovici, Ioan Ardelean (Micășca) și Melentie Sora. Supleanți: Ioan Plavosiu și Florea Codrean.

În consistoriul spiritual mitropolitan: dl Ioan Popescu, iar Ioan Popoviciu (S-Nicolaul-Mare) supleant.

Alte hotărâri

Cererea Asociației Clerului „Andrei Saguna” despărțământul Belint, pentru ameliorarea stării materiale a preoției s'a transmis consistoriului spre rezolvare.

Adunarea eparhială a primit deasemeni raportul comisiei școlare și propunerile făcute de aceiași comisiune asupra continuării demersurilor privitoare la revendicarea drepturilor bisericești asupra școlilor confesionale pentru transcrierea averilor școlare în favorul bisericești.

Referitor la vechia școală normală confesională din Arad s'a propus și admis menținerea „status quo”-ului, iar pentru asigurarea viitorului Consistoriul să caute să asigure continuitatea existenței acestei școli. Ce privește școlile normale, Consistoriul s'a și asigurat întru totul morală educativă asupra lor. S'a admis deasemeni propunerea ca ven. Consistoriul să dispenseze preoția dela furnizarea datelor statistice asupra analfabetismului.

Comisiunea mai propunând să se facă o intervenție pe lângă Ministerul cultelor, ca acesta să revoce autorizațiunile date misionarilor baptiști, cari deslănțesc o propagandă subversivă împotriva bisericești ortodoxe și catehizează elemente înconștiente, Sinodul a aprobat.

Tot în aceeași chestie dl deputat Cioroian, a cerut, să se impună preoților ortodoci români din America obligativitatea colectării materialului de propagandă baptistă, și transmiterea lui autorităților bisericești din țară, preconizând totodată măsurile ce se impun împotriva propagandei antireligioase, ce se face prin cinematografe în orașe și la sate.

Instantaneu dela Adunarea Națională din Sibiu

2 Mai 1926

D. Ministru Lupaș, ținând rechizitoriul la adresa vechii conduceri a partidului național.

În stânga dlui ministru Lupaș, d. ministru V. Goldiș și d. profesor universitar Silviu Dragomir

În dreapta, d. Manoilă, d. ministru Lapedatu, d. dr. Victor Moldovanu, d. dr. Comsa, prefectul Județului Sibiu și d. dr. Drăghici, președintele congresului.

Sedința de după amiază.

În ședința de după amiază, referentul comisiei economice a prezentat raportul general al secției economice dela Consiliul Eparhial din Arad, despre activitatea acesteia în anul 1925.

S'au primit propunerile Consiliului Eparhial referitor la urcarea convenției episcopice; vinderea unor realități eparhiale din Sănmihailul român; cumpărarea unui intravilan în Arad pentru tipografia diecezană; s'a luat la cunoștință raportul despre starea fondurilor și fundațiilor administrate de Consiliul Eparhial și raportul despre controlarea administrării averilor din parohii, aprobându-se și bugetul Consiliului Eparhial pe anul 1926.

A mai referat Comisiunea verificatoare despre alegerea de deputați sinodali în cercurile Cermei, Vinga, Birchis și Balint.

După stabilirea diurnelor pentru deputații sinodali lucrările actualei sesiuni ale sinodului fiind terminate, P. S. S. Episcopul dr. Grigorie Comșa al Aradului a declarat sesiunea închisă, mulțumind dlui deputat pentru participare și concursul ce au dat la rezolvirea agendelor sinodale. Face apel la dñii deputați să fie solidari în toate chestiunile obștești ale bisericești și neamului și le imploră binecuvântarea arhiericească.

Din partea deputaților a răspuns dl Gherasim Sărb, mulțumind P. S. Sale pentru tactul și înțelepciunea, cu care a condus desbaterile sinodale rezolvind o mulțime de probleme de importanță capitală pentru biserică și neam.

Rep.

În seara zilei de 10 Mai la ora 9, va avea loc la Palatul Cultural un festival cu următorul program:

1) Corul reuniunii „Armonia” — Imnul Regal; 2) Cuvântare ocazională de d. profesor Ion Dumitriu; — 3) Canto, dna Borelli; — 4) declamații, d. căpitan Fortunescu; — 5) solo de vioară acompaniat de pian d. . . ; — 6) declamații, dra Iris Barbură; — 7) diferite cântări românești, corul „Armonia”; — 8) declamații, d. locotenent Tomescu și — 9) potpourriuri, Muzica militară.

Casa Generală a Funcționarilor Publici

pentru, pensuni, credit, economie, ajutor și asigurare

Văzând mizeria ce a îndurat de mai mulți ani și pe care o mai îndură funcționarii publici și pensionarii României Mari, din cauza scumpetei exagerate sau speculei nerușinate pe care nu știu cine a provocat-o și cine o mai provoacă, îmi iau curajul a reînprospăta una din propunerile ce am făcut la primul congres al tuturor funcționarilor publici în ziua de 19 August 1920.

Iată ce am spus și propus a acel congres:

Când un părinte nu-și îngrijește bine copiii lăsându-i să umble nemâncați, desculți sau desbrăcați, vecinii îi zic că este un om rău, sau neglijent; asemenea și cei cari fac excepție cu parte dintre copii îngrijind mai bine de unii și neglijind pe alții, comite iarăși un rău fiindcă dă naștere la animozități și invidii între frați.

Mă întreb, sau mai bine, să ne întrebăm cu toții pentru ce nu se îngrijesc tot așa de bine și restul funcționarilor cari sunt vecinici în război cu sărăcia și cu speculanții de când intră în serviciu și până se retrag sau sunt scoși la pensie cu o sumă care în timpul de față aproape nu ajunge nici pentru mâncare?

Reviu dar și la propunerea ce am trimis la 22 Noiembrie 1922 Casei Funcționarilor Publici arătând și acum că:

Sunt de părere și propun să se unifice casa pensiunilor cu toate casele de credit și economie, formând o singură instituție mare și puternică pendinte de Ministerul de Finanțe care să poarte numele de:

Casa Generală a tuturor funcționarilor publici care să cuprindă 5 secțiuni și anume: pensuni, credit, economie, ajutor și asigurare, spre a nu se mai face ca până acum atâtea cheltuieli, câte case sunt și care aduc mulțumire aproape numai membrilor din consiliile acelor case pe când majoritatea funcționarilor suferă multe neajunsuri.

Aceasta instituție pe lângă fondurile ce se vor aduna la un loc dela toate casele să facă imediat un împrumut de

2 miliarde de Lei emitându-se 2 miliarde bonuri a o mie Lei cu procente de 5% și cu câștiguri eventuale până la 500 mii Lei, care bonuri se vor rambursa prin tragere la sorți în decurs de 50 ani.

Propun acest sistem pentru motivul că prin emiterea de acțiuni se ține mai mult la sporirea capitalului a dividendelor, cum și la acaparea acțiunilor de către cei bogăți sau îmbogățiți, iar nici de cum a se ușura traiul funcționarilor și pensionarilor.

Din acest capital de 2 miliarde, care s'ar putea aduna de la cei 500 mii sau mai mulți funcționari și pensionari din România Mare să se construiască și să se înființeze cât mai curând cele ce urmează.

1. Cu 550 milioane să se construiască câteva fabrici de zahăr în diferite puncte ale țării cumpărându-se și din cele vechi care stau pustii fiind închise de către societățile de speculă sau acaparatori cari nu au voit sau nu voesc să fabrice cantități mai mari din acest igienic și a prea folositur aliment ca să nu fie expuși a scădea prețurile. Asemenea să se cumpere toate moșile celor care

voesc a le vinde, să nu mai încapă în mâinile străinilor sau a românilor lacomi și speculanți.

2. Cu 400 milioane să se construiască multe fabrici de postav, de pânză, de hârtie, de tăbăcării, de unde să se producă materii pentru îmbrăcăminte, încălțăminte și luminarea urmașilor acelor care duc din greu pe umerii lor carul statului; deasemenea să se construiască clădiri spațioase și luminoase aproape în fiecare capitală de județ pentru ateliere de confecționarea îmbrăcămintei și încălțămintei pentru toți funcționarii publici și pensionarii, cu familiile lor.

3. Cu 300 milioane să se cumpere imediat pentru exploatare cât mai multe păduri în diferite puncte ale țării, de unde să se scoată lemne de foc și de construcții pentru personalul enumerat de mai sus, să nu mai fie nevoiți a cumpăra dela speculanții intermediari.

4. Cu 400 milioane să se construiască multe fabrici de cărămidă, ciment, var alb și hidraulic, țigle și alte materiale de construcții în diferite localități din România Mare, de unde să poată procura toți membrii, asemenea materiale efective, spre a-și construi locuințe modeste și igienice, să nu mai umble ca până acum ca melcii cu casa în spinare și cu sufletele pline de mâhnire și jale.

(Sfârșitul va urma.)

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al dnei

Cristina Săbău

Strada Gojdu Nr. 17, ARAD

Confecționează: cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. Imprimațiuni de modele pe pânză.

Programul

serbarii zilei de 10 Mai 1926.

I.

Revărsatul zorilor acestei zile, va fi salutat cu 21 tocuri de tunuri.

II.

Dela 8¹/₂—9¹/₂ la fiecare școală primară și secundară din oraș va avea loc, serbări școlare, ținându-se că e o conferință despre însemnătatea acestei zile, la care vor asista părinții elevilor, public și reprezentanții diferitelor autorități.

III.

La ora 10, se va oficia de către întreg clerul ortodox al orașului un serviciu religios, în Piața Catedralei a orașului la care vor asista:

Toate autoritățile civile și militare precum și notabilitățile orașului.

Președinții diferitelor societăți și corporațiuni recunoscute.

O companie de onoare cu muzica și gornști.

Școalele secundare române și societățile cu drapele și steaguri cari vor ocupa locurile stabilite de Prefectura Poliției și Garnizoană.

În timpul serviciului religios, armata, elevii din cl. IV—VI școalelor primare, române, sârbești, maghiare, germane, și evreiești, cât și școalele secundare maghiare cu drapele și steaguri, vor fi înșirate pe Bulevardul Regele Ferdinand, în locurile stabilite de garnizoană și Prefectura Poliției.

IV.

La aceeași oră (10) se va oficia la bisericile celorlalte confesiuni un asemenea Te-Deum, la care vor asista reprezentanții autorităților civile și militare.

V.

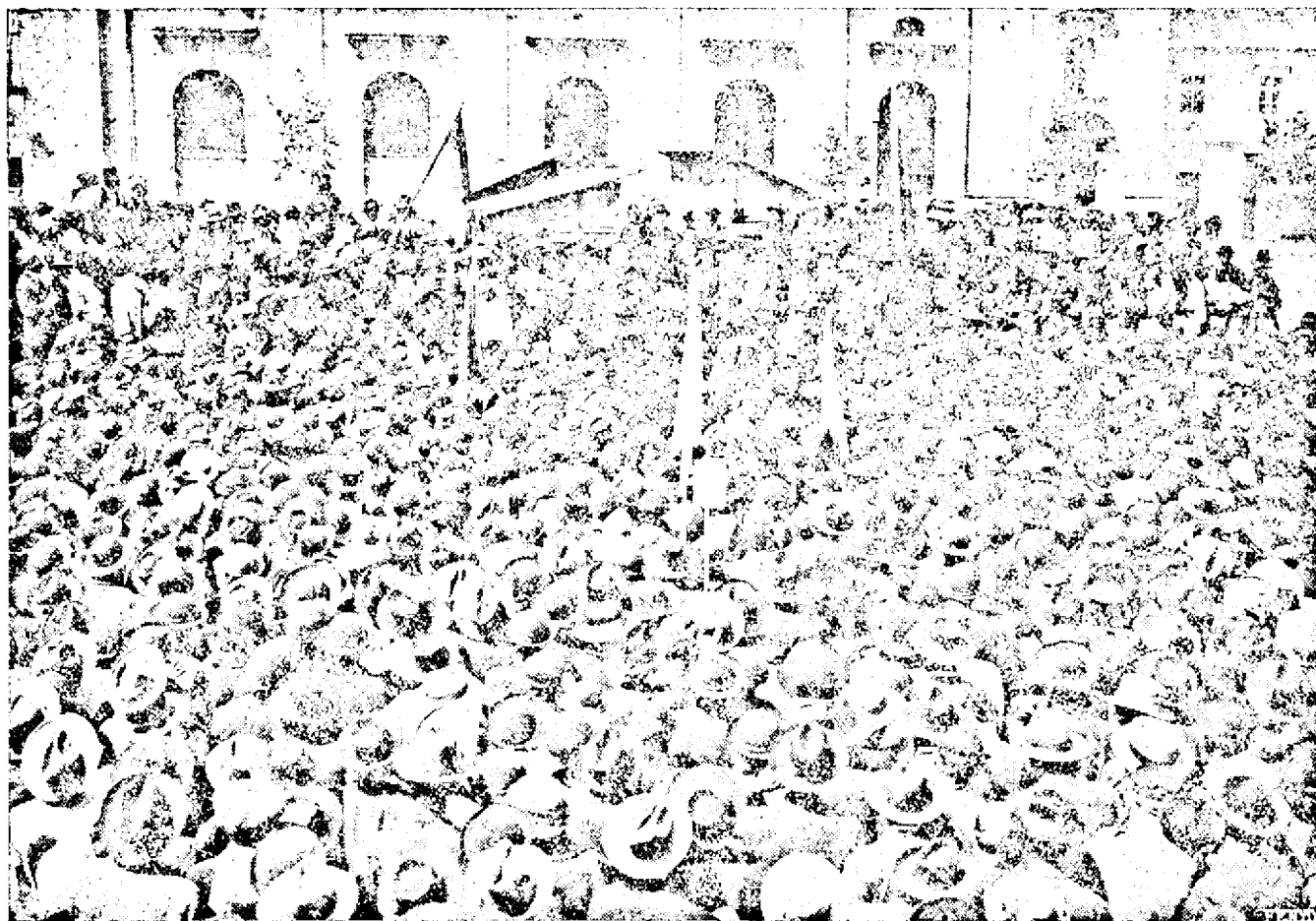
După terminarea Te-Deumului se va trece în revistă trupele, școalele și societățile primindu-se în urmă defilarea în fața primăriei orașului în ordinea următoare:

1. Muzica militară.
2. Orfanii de Răsboi.
3. Școalele primare române (No. 1-7 incl. cl. IV-VI).
4. Școalele primare de Stat maghiare.
5. Școalele primare de Stat germane.
6. Școala primară sârbească.
7. Școala primară izraelită.
8. Școala medie de fete romano-catolică.
9. Școala medie de fete de Stat.
10. Școala comercială de fete.
11. Școala de industrie casnică.
12. Școala profesională de fete.
13. Școala normală de fete.
14. Liceul de fete.
15. Școala medie română.
16. Școala medie maghiară.
17. Școala de ucenice.
18. Școala de ucenici.
19. Căminul de ucenici.
20. Școala de arte și meserii.
21. Școala comercială de băeți.
22. Școalele normale de băeți.
23. Liceul de băeți „Moise Nicoară”
24. Liceul romano-catolic.
25. Institutul teologic.
26. Școala de notari.
27. Sindicatele muncitorești grupate după bresle.
28. Sindicatele industriașilor.
29. Corporațiunile meseriașilor.
30. Regionala Federației Societăților Sportive Române, grupată după societăți.

Cenzurat: Prefectura Județului Arad.

Instantaneu dela Adunarea Națională din Sibiu

2 Mai 1926.

Mulțimea ascultând discursul dlui ministru I. Lupăș.

31. Reuniunea pompierilor voluntari.
32. Uniunea voluntarilor luptători.
33. Uniunea ofițerilor de rezervă (civili).
34. Cercetașii.
35. Ofițerii cari nu sunt în front.
36. Regimentul 93 Infanterie.
37. Batalionul 4 de Instrucție grăniceri.
38. Divizionul I. de artilerie călăreață.
39. Regimentul I. Roșiori.
40. Divizionul II. din 13. Călărași.

VI.

La ora 12 va avea loc în sala de festivități a județului recepțiunea oficială, undă Prefectul Județului și Comandantul Diviziei vor primi felicitările în ordinea următoare:

1. Clerul:
 - a) ortodox, b) greco-catolic, c) sârb, d) rom.-catolic, e) reformat, f) evanghelist, g) izraelit neolog și ortodox.
2. Ofițerii garnizoanei.
3. Președintele uniunii ofițerilor de rezervă și în retragere cu delegați.
4. Corpul magistraților.
5. Serviciul contencios al Statului.
6. Corpul advocaților și notarilor publici.
7. Comisiunea administrativă și permanentă a județului în cap cu subprefectul.
8. Consiliul comunal al orașului în cap cu primarul.
9. Institutul teologic.
10. Corpul didactic secundar român.
11. Corpul didactic secundar maghiar.
12. Revizoratul școlar cu întreg corpul didactic.
13. Inspectoratul general sanitar cu întreg corpul sanitar.
14. Regiunea IX. Silvică cu întreg corpul silvic.
25. Direcțiunea C. F. R. și a atelierelor.
16. Corpul inginerilor și al arhitecților.
17. Serviciul apelor.
18. Inspectoratul cadastrului.
19. Administrațiunea financiară.
20. Casa Cercuală pentru asigurările sociale.
21. Inspectorul Industriei și Comerțului.
22. Inspectorul Muncii.
23. Regiunea I. Viticolă.
24. Uniunea voluntarilor cu delegația membrilor.
25. Consilierul Agricol.
26. Inspectorul General al vânătoarei.
27. Dirigințele Oficiului Postal.
28. Inspectoratul Vamal.
29. Reprezentanții presei.

30. Camera de comerț cu membrii.
31. Camera agricolă cu membrii.
32. Sfatul negustoresc cu delegația membrilor comitetului.
33. Federația cooperativelor și băncilor populare din Arad.
34. Comitetul despărțământului „Astra” Arad.
35. Societatea Reuniunii Femeilor Române.
36. Societatea Crucea Roșie.
37. Societatea Ocrotirea Orfanilor de Răsboi.
38. Societatea Principele Mircea.
39. Societatea „Mărăști”.
40. Invalizii din Răsboi.
41. Societățile de cor și muzică Armonia și Filharmonia.
42. Societatea „Crucea Albă”.
43. Societatea Patronaj.
44. Societatea Kőlcsey.
45. Sindicatele muncitorești.
46. Sindicatul industriașilor.
47. Corporațiunea meseriașilor.

VII.

Dela ora 16—17 muzica militară va cânta în fața primăriei orașului.

Dela ora 19—26 va avea loc în Palatul Cultural o serbare festivă conform programului stabilit.

VIII.

La ora 21 va avea loc o retragere cu torțe parcurg itinerarul stabilit de Garnizoană.

IX.

Seara toate edificiile publice și particulare dealungul itinerarului retragerii cu torțe vor fi iluminate și pavoazate:

Semnul guvernului în alegeri

Semnul Partidelor: Național Român și al Poporului

în alegerile ce vor avea loc în cursul lunii Mai 1926 leste Steaua ce înfățișăm.

Primăria Municipiului Arad

Serviciul Administrativ No. 8753—1926.

Publicațiune

Automobil Club Rg. R. Banat, Crișana Timisoara, aranjează un concurs de turism între zilele 1—7 Iunie 1926. Itinerariul și regulamentul acestui concurs, precum și buletine de înscriere sunt puse la dispoziția amatorilor în edificiul primăriei camera 93 în etaj.

Arad, la 17 Aprilie 1926.
p. Primar: Secretar Comunal: Zima. St. Olariu.

Știri și fapte

Unul din ziarele bucureștene a anunțat: că, între dl Boneu, prefectul județului nostru și dnii magistrați dela Tribunalul local s'ar fi iscat vii neînțelegeri etc etc.

Dăm cea mai formală desmintire acestei știri lansată desigur de către acei farsori ce nu găsesc altceva mai bun, — alt procedeu de a face așa zisa propagandă electorală, — în luptă cu popularitatea candidaților guvernului și a conducătorului de azi al județului, decât: să inscenaze tot soiul de infamii la adresa oamenilor a căror demnitate e mai presus de orice critică să lanseze cele mai criminale svonuri.

Tot astfel propagandiștii de acțiune subversivă, au profitat și de scăderea leului pentru a produce panică în rândurile populației, depe urma căreia, au profitat toți hrăpăreții comercianți, ridicând subit prețurile articolelor de primă necesitate.

Atragem atenția tuturor acelor cari vor să pescuiască în apă tulbure, că, autoritățile în drept sunt informate de toate fărâdelegile săvârșite în decursul ultimelor zile și la caz, că, se va mai continua a se neliniști populațiunea cu svonuri tendențioase și spoliind-o cu prețuri de speculă nerușinată, se vor lua cele mai drastice măsuri împotriva delicvenților, indiferent cine vor fi ei.

Actualul guvern, are un program precis de îndeplinit spre satisfacerea tuturor nevoilor cetățenești și ale țării, și, în nici un caz nu va tolera nimănuia să perturbeze ordinea publică, indiferent care este modalitatea.

Corbii ce se ascund sub masca de comercianți, cum și toți agenții dezordinii, mari și mici, sa ia aminte, că, la cărma țării se găsesc astăzi oamenii cari știu să aplice legile cu toată rigurozitatea necesară întru apărarea intereselor superioare de stat.

Duminecă 9 Mai, orele 11 dimineața se va deschide, în Palatul Cultural din Arad, a cincea expoziție de pictură și de vase pictate cu motive românești, a Letiției Al. Stamatiad. Expoziția rămâne deschisă până la 30 Mai, în fiecare zi între orele 10—1 dimineața și 4—8 seara. Intrarea liberă.

În urma „splendidei” situațiuni în care se găsește organizația din Arad a partidului liberal, anunțăm din o sorginte sigură, că d-nii: Vintilă Brătianu, general Artur Văitoianu și Christache Tomulescu nu vor mai candida la Arad și rămânând să candideze d-nii: I. Georgescu, fost prefect al județului, Episcopescu din București și alții a căror nume nu reținem.

Până în prezent, afără de dnii Apateanu, dr. Nanci, dr. Curcan, Cornel Moldovan, I. Novac și Petru Muntean, membrii delegației permanente din județul Timiș-Torontal, au mai trecut dela țărâniști, înscriindu-se în Partidul Național Român, toți partizanii din 106 comuni.

Astfel stând faptele, plus că, aproape toate organizațiile naționaliste sunt trecute tot sub steagul dlui Goldiș, iar Șvabii au încheiat pact tot cu guvernul, ușor se poate întrevădea dezastrul ce l-a cuprins pe d. Sever Bocu și amicii dsale, atâția câți țin pur la biserică...

Divizia I de Cavalerie din localitate aranjează pentru ziua de Duminecă 16 Mai un mare concurs hipic, care va avea loc pe terenul câmpului de vite.

Concursul se începe la ora 9¹/₂ dim. — 12, reluându-se după amiază la ora 3, pentru a lua sfârșit la ora 7 seara. În tot timpul concursului, va cânta muzica militară Biletele de intrare pe teren, se vor putea procura la casele speciale, pe câmpul de curse.

Toți iubitorii de dreptate, de o viață cinstită și ordonată, de înalte înălțuri țării cât și în afară spre binele neamului și a tot insului ce vrea să facă dovada că, își înbește cu adevărat țara și vrea să contribuie la consolidarea ei, va vota STEAUA în alegerile de Cameră, Senat și comunale ce vor avea loc în cursul lunii acesteia și la începutul lunii Iunie. STEAUA e semnul partidelor democratice: Național Român și al Poporului ce alcătuiesc guvernul actual, guvernul ordinii, cinstei și al refacerii, guvernul norodului.

Votați STEAUA.

În locul constițiilor dizolvate, la 1 Iunie 1926 se vor face alegeri pentru consiliile comunale din următoarele comune: Miniș, plasa: Radna; Vânători și Nădab, plasa: Chișineu-Criș; Turnu, plasa: Pecica; Săuleani, plasa: Sîrja; Nădăș, plasa: Spineni; Sîrja, plasa: Sîrja; Hodod-Bodrog, plasa: Pecica și Gura-Văii, plasa: Hălmagiu.

Citiți și răspândiți „Cuvântul Ardealului”

ULTIMA ORĂ

Consiliu de miniștri sub președinția M. S. Regelui

București, 8. Mai — Stirea despre convocarea Consiliului de Coroană nu corespunde adevărului. Fapt este, că astăzi s'a ținut un consiliu de miniștri sub președinția Regelui. Astfel de consilii se convoacă de obicei după formarea fiecărui nou guvern. La fel s'a procedat și după venirea guvernului liberal, iar împrejurarea, că abia după o lună dela formarea cabinetului Averescu s'a convocat acest consiliu, se explică cu absența din Capitala a domnului primministru. Guvernul a prezintat M. Sale toate lucrările în curs. În primul rând s'au expus măsurile proiectate de guvern pentru restrângerea și controlul afacerilor de devize și alte chestiuni în legătură cu recenta scădere a leului. M. Sa și consiliul au constatat unanim, că numai prin intensificarea exportului se poate stabiliza, ba chiar și ameliora valuta noastră națională. Din datele citite în consiliu vedem, că România are disponibile pentru export: petrol în valoare de 3 milioane fontsterlingi; derivate de petrol de 1 milion fontsterlingi; lemne de stejar de un miliard lei; făina albă de 500 milioane; mai departe 15,000 vagoane grâu, 40,000 vagoane porumb și vite în valoare de aproape două miliarde. Guvernul este ferm convins, că intensificarea exportului va reda încrederea străinătății față de leul nostru.

Succesele acțiunii dlui Goldiș

Lugoj, 8. — Acțiunea dlui Vasile Goldiș, ministrul cutelor și artelor a găsit mulți aderenți și în județul Severin.

În zilele acestea s'au pus bazele noului partid, respectiv s'a reînființat vechiul Partid Național Român. Președinte a fost ales dl Romul Boldea, prefectul de Lugoj. Aproape toți aderenții dlui Maniu au trecut de partea dlui Goldiș. Eri s'au fixat și candidaturile pentru Cameră și Senat. Cap de listă la Cameră este dl Adam Groza, paroh ortodox, tatăl ministrului Petre Groza, iar la Senat dl Petru Nemoianu, fost prefect de județ.

Dela conferința de presă româno-polonă

București, 8. — Conferința de presă româno-polonă dela Galați s'a terminat. În moțiunea votată se cuprind — între altele — și următoarele puncte: 1. Ambele țări să numească atașați de presă 2. Să se înființeze o linie telefonică directă între București—Varșovia 3. Să se acorde gazetarilor bilete gratuite pe căile ferate din ambele țări, de asemenea viza pașapoartelor să fie și ea gratuită 4. La universități să se înființeze o catedră de limba și literatura română, respectiv polonă. 5. Să se înființeze câte o societate româno-polonă la București și Varșovia.

Furtună asupra Capitalei

București, 8. — O furtună grozavă, cu descărcări electrice, s'a deslănțuit noaptea trecută asupra capitalei. În urma ruperei de apă căzută a inundat străzile dela periferia orașului. Firele telefonice și telegrafice sunt deranjate mai pe toate rețelele.

Tip. Réthy Succesor Arad.